

**DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej**

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2012 r.

BIS – 072/6/12/2056

RPO-665674/M

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2012-04-27

ZAL. NR 1469340

**Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na pismo nr RPO-665674-VII-720.5/11/DK z dnia 29 marca 2012 r., w którym przedstawił Pan propozycję, obliczania pojemności jednostek penitencjarnych tylko w oparciu o miejsca zakwaterowania w oddziałach penitencjarnych, z wyłączeniem miejsc w izbach chorych, celach izolacyjnych oraz celach dla osób wymienionych w art. 88a § 1 kkw i art. 212a § 2 kkw., przedstawiam swoje stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Podstawą prawną do ustalania pojemności jednostki penitencjarnej jest zarządzenie Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Aktualnie jest to Zarządzenie Nr 7/2012 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie ustalania pojemności jednostek penitencjarnych- zwane dalej zarządzeniem. Akt ten wydany został na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 i 11 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.).

W zarządzeniu tym określono między innymi:

- w § 1 ust. 2 pkt 8 - definicję pojemności jednostki penitencjarnej, ustalając, że jest to „liczba miejsc zakwaterowania dla osadzonych”;
- w § 1 ust. 2 pkt 9 – definicję pomieszczenia mieszkalnego, ustalając, że jest to „pomieszczenie przeznaczone do stałego lub okresowego zakwaterowania albo okresowego umieszczenia osadzonych, spełniające wymogi techniczne do zakwaterowania osadzonych”.

Pomieszczenia w których usytuowano cele izolacyjne i izby chorych są pomieszczeniami mieszkalnymi przeznaczonymi do okresowego zakwaterowania osadzonych (w pierwszym przypadku na okres wymierzonej kary dyscyplinarnej, w drugim na czas choroby).

W § 7 ust. 4 i 5 – określono sposób obliczania pojemności jednostki penitencjarnej – „pojemność zakładu karnego, aresztu śledczego, wyodrębnionego oddziału zewnętrznego, oddziału tymczasowego zakwaterowania skazanych oraz szpitala albo domu dla matki i dziecka przy zakładzie karnym lub areszcie śledczym oblicza się oddzielnie, sumując pojemność pomieszczeń mieszkalnych wchodzących w skład ich budynków zakwaterowania osadzonych”.

Wszystkie miejsca zakwaterowania w pomieszczeniach mieszkalnych są wliczane do pojemności jednostki penitencjarnej.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie trybu postępowania właściwych organów w wypadku, gdy liczba osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych przekroczy w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów (Dz. U. 09.202. 1564) – zwane dalej, rozporządzeniem, określa tryb postępowania: Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych, prezesów sądów i kierowników jednostek organizacyjnych prokuratury w wypadku przeludnienia zakładów karnych lub aresztów śledczych ponad ustaloną pojemność w skali kraju.

Przyjęcie zasad określonych w rozporządzeniu do ustalania ogólnej pojemności jednostek penitencjarnych doprowadziłoby do sytuacji, kiedy zaludnienie jednostek penitencjarnych mogłoby znacznie przekroczyć ustaloną w ten sposób pojemność, a jednocześnie wszyscy osadzeni mieliby zapewnioną ustawową normę powierzchni w celi mieszkalnej 3 m² (art. 110 § 2 kkw).

Taka statystyka nie przedstawiałaby wiernie faktycznej sytuacji w zakresie zakwaterowania osadzonych, ponieważ nie uwzględniałaby osadzonych przebywających czasowo w szpitalach, izbach chorych, domach matki i dziecka oraz w celach wymienionych w art. 88a § 1 kkw i art. 212a § 2 kkw.

Powstałby wówczas stan niezgodny z rzeczywistym, w którym osadzeni przebywający poza oddziałami mieszkalnymi nie byłiby wykazywani w celach mieszkalnych, w których faktycznie przebywają. Natomiast, byłiby wykazywani w oddziałach mieszkalnych, zwiększając w ten sposób wskaźnik ich procentowego zaludnienia. Taki sposób przedstawiania statystyki nie odzwierciedlałby rzeczywistego stanu zaludnienia.

Obecny sposób ustalania pojemności jednostek penitencjarnych odzwierciedla:

- faktyczną liczbę miejsc zakwaterowania dla osadzonych w całej jednostce penitencjarnej,
- rzeczywiste rozmieszczenie osadzonych w celach, oddziałach mieszkalnych i poza oddziałami mieszkalnymi.

Obowiązujący sposób ustalania pojemności jednostek penitencjarnych nie ma na celu zmniejszania poziomu zaludnienia jednostek w drodze technicznego zabiegu, a wyłącznie pokazanie rzeczywistego miejsca przebywania osadzonych w celach mieszkalnych.

Sugerowane przez Pana rozwiązanie, spowodowałoby niezgodne ze stanem rzeczywistym zwiększenie stanu zaludnienia oddziałów mieszkalnych, jednocześnie nie wskazywałoby miejsc faktycznego przebywania osadzonych, czasowo umieszczonych w celach mieszkalnych poza oddziałem mieszkalnym. Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że w celu monitorowania sytuacji związanej z zaludnieniem, zasady obliczania ogólnej pojemności jednostek penitencjarnych określone w przedmiotowym rozporządzeniu są stosowane również w okresie kiedy przeludnienie jednostek penitencjarnych nie występuje. Uregulowania zawarte w zarządzeniu nie stoją w sprzeczności z zasadami określonymi w rozporządzeniu, a jedynie określają techniczny sposób ustalania całkowitej pojemności jednostek penitencjarnych.

W konsekwencji należy również stwierdzić, iż wszystkie opracowywane przez Służbę Więzienną statystyki odpowiadają stanowi faktycznemu. Należą do nich, zarówno opracowywana w cyklu tygodniowym „Informacja o zaludnieniu oddziałów mieszkalnych w jednostkach penitencjarnych” przedstawiająca dane dotyczące zaludnienia oddziałów mieszkalnych jednostek penitencjarnych (dostępna na stronie <http://sw.gov.pl/pl/o-sluzbie-wieziennej/statystyka/statystyka-biezaca>), jak również informacja zawarta w sprawozdaniach miesięcznych (dostępna na stronie <http://sw.gov.pl/pl/o-sluzbie-wieziennej/statystyka/statystyka-miesieczna>), w której podawana jest całkowita liczba osób pozbawionych wolności przebywających w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz ich ogólna liczba miejsc zakwaterowania.

z powierzeniem

gen. Jacek Włodarski

wyk. w 2 egz.

1 – adresat

2 – a/a